

NOTAT

Opgang Blok C, 1. sal
Direkte 38665945

Dato: 21. april 2020

Sammenhæng mellem finansiering af letbanen og råderummet på det regionale udviklingsområde

Der er på forretningsudvalgets møde den 14. april 2020 efterspurgt en redegørelse for, hvorledes der primo 2020 er opstået et akkumuleret overskud på det regionale udviklingsområde, herunder muligheder for at anvende det akkumulerede overskud.

Dette notat har til formål at redegøre for ovenstående. Notatet indledes med en beskrivelse af, hvordan det lykkedes at bringe hovedparten af de akkumulerede overskud i anvendelse i 2019 og koblingen til budgetforslag 2020.

Indledning

Det regionale udviklingsområde stod over for en økonomisk udfordring som følge af, at regionens betaling til anlæggelsen af Hovedstadens Letbane blev påbegyndt i 2019.

Ifølge Principaftalen om anlæg af letbanen og de efterfølgende indgåede betalingsaftaler mellem regionen og Hovedstadens Letbane I/S skulle regionen indbetale 15 pct. af regionens andel af anlægsudgiften i 2019 (193,6 mio. kr. i 2019-PL). De resterende 85 pct. indbetales over 40 år fra 2020-2059.

I relation til letbanens finansiering var der umiddelbart en mulighed for at forbedre det økonomiske råderum på det regionale udviklingsområde ved at anvende det akkumulerede overskud på det regionale udviklingsområde til finansiering af engangs-/forudbetalingen i 2019.

Det har tidligere været forudsat, at forudbetalingen i 2019 blev ydet som et internt lån fra regionskassen til Den Regionale Udviklingskasse, der tilbagebetalte lånet med 10,7 mio. kr. (2019-PL) om året over 40 år fra 2020-2059. Ved at anvende det akkumulerede overskud til betaling af engangs-/forudbetalingen i 2019 ville det regionale udviklingsområdes råderum således kunne øges med 10,7 mio. kr. om året over de næste 40 år.

Det afgørende spørgsmål var, om regionen kunne anvende det akkumulerede overskud til denne betaling, idet brugen af overskuddet tidligere har været begrænset af de fastsatte udgiftslofter for henholdsvis drift og anlæg.

Unik mulighed for at få brugt det akkumulerede overskud

Region Hovedstaden har tidligere henvendt sig til Finansministeriet med henblik på at få dispensation til at anvende det akkumulerede overskud på det regionale udviklingsområde til finansiering af opførelsen af Favrholt St. og ombygning af Hillerød St.

I svaret fra Finansministeriet henvises til, at der er et udgiftsloft for nettodriftsudgifterne på det regionale udviklingsområde, og at der er regionale anlægsrammer, som fastsættes i de årlige økonomiaftaler mellem regeringen og Danske Regioner.

Når dette sammenholdes med denne formulering i Lov om letbane på Ring 3 *"Det er forudsat, at de berørte kommuners og Region Hovedstadens andele af anlægsomkostningerne ikke medtages under det kommunale og regionale anlægsloft."* må det konstateres, at der er en lovgivningsmæssig undtagelse for anlægsomkostningerne til letbanen i modsætning til de nævnte stationsombygninger.

Dette betyder, at der på baggrund af loven om anlæg af letbanen foreligger en helt speciel situation med hensyn til anvendelsen af det akkumulerede overskud, og at dette overskud *ikke* vil kunne anvendes hverken til at finansiere de nævnte stationsombygninger eller den generelle fornyelse af lokalbanernes infrastruktur.

Danske Regioner har dertil bemærket, at det vil være naturligt, at drifts- og anlægsudgifter til letbaner i regionerne ligger udover det aftalte udgiftsloft for henholdsvis drift og anlæg. Dette følger både af DUT-princippet og af det forståelsespapir, der er udarbejdet af Finansministeriet om håndteringen af anlægsmidler fra finanslove, private donationer mv.

Indarbejdelse i budget 2020

Som følge af ovenstående og med henblik på at øge det regionale udviklingsområdes råderum med 10,7 mio. kr. om året i de næste 40 år blev det indarbejdet i det administrative budgetforslag til førstebehandlingen i regionsrådet, at det akkumulerede overskud blev anvendt til engangs-/forudbetalingen af regionens andel af anlægsudgiften til letbanen, jf. denne formulering i sagsfremstillingen:

”Som et led i Region Hovedstadens finansiering af 26 pct. af anlægget af Hovedstadens Letbane betales 15 pct. af regionens andel af anlægsomkostningerne som et engangsindskud i 2019, svarende til 194 mio. kr. Det ligger til grund for budgetforslaget, at dette indskud finansieres af de gennem årene oparbejdede uforbrugte midler på det regionale udviklingsområde.”

I forbindelse med budgetprocessen besvarede administrationen desuden budgetspørgsmål nr. 8 ”Mulighed for anvendelse af opsparede midler til Region Hovedstadens Letbane”.

Konsekvenser for det akkumulerede overskud på det regionale udviklingsområde i 2019

Af tabellen nedenfor fremgår en oversigt over udviklingen i det akkumulerede overskud på det regionale udviklingsområde i 2019:

Akkumuleret overskud i 2019

Mio. kr.	
Akkumuleret resultat primo 2019	-194,7
Bevægelser i 2019:	
Engangsindbetaling letbanen	193,6
Mindreforbrug på det regionale udviklingsområde	-15,7
Akkumuleret resultat ultimo 2019	-16,8

- = overskud; + = underskud

Det regionale udviklingsområde havde ved indgangen til 2019 oparbejdet et overskud på 194,7 mio. kr. som et resultat af flere års uforbrugte midler, der ikke kunne anvendes i efterfølgende år som følge af udgiftsloftet på området.

I løbet af 2019 anvendte regionen 193,6 mio. kr. til betaling af engangsindbetalingen til letbanen.

Derudover havde det regionale udviklingsområde et overskud på 15,7 mio. kr. i 2019, som var sammensat af følgende:

- Et mindreforbrug på udgiftsområderne på 4,9 mio. kr. i forbindelse med årsafslutningen

- Et planlagt/budgetteret mindreforbrug på 6,0 mio. kr., som blev indarbejdede ved 4. økonomirapport 2019 til finansiering af sti- og broforbindelsen til den kommende Favrholt station
- Et mindreforbrug på 4,8 mio. kr., som dels kan henføres til den del af fællesomkostningerne i koncernadministrationen, som skal dækkes af det regionale udviklingsområde, dels er relateret til de omkostningsbaserede elementer af det regionale udviklingsområdes bevilling, dvs. afskrivninger, renter samt hensættelser til feriepenge og pensioner

Når overskuddet primo 2019 på 194,7 mio. kr. fratrækkes indbetalingen til letbanen på 193,6 mio. kr. og tillægges overskuddet på 15,7 mio. kr. på den samlede drift af det regionale udviklingsområde i 2019 fremkommer et akkumuleret overskud på 16,8 mio. kr. ultimo 2019.

Fremadrettede muligheder for anvendelse af det akkumulerede overskud

Teknisk set kan det akkumulerede overskud alene anvendes til betaling af regionens andel af letbanens anlægsudgift på grund af budgetlovens udgiftslofter.

Men ved anvendelse af det akkumulerede overskud på 16,8 mio. kr. til betaling af en del af letbanens anlægsudgifter på 30,3 mio. kr. i 2020 eller 58,8 mio. kr. i 2021, som der allerede er afsat midler til i budgettet, frigives et råderum, som vil kunne anvendes til andre områder under det regionale udviklingsområde. Anvendelsen af råderummet kan efter regionsrådets beslutning ske på alle bevillingsområder under det regionale udviklingsområde.